



PlanMER

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

CONCEPT

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Colofon

Uitgegeven door

Projectteam PlanMER Structuurvisie
Infrastructuur en Ruimte

Informatie

www.centrumpp.nl
www.rijksoverheid.nl/ienm

Telefoon

070 - 339 5136

Uitgevoerd door

Projectteam PlanMER Structuurvisie
Infrastructuur en Ruimte

Inhoud

| | | |
|-----------|-----------------------------------------------------|-----------|
| 1. | Inleiding | 4 |
| 1.1 | Aanleiding en achtergrond | 4 |
| 1.2 | Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor een planMER | 4 |
| 2. | Actualisatie Nota Mobiliteit en Nota Ruimte | 6 |
| 2.1 | Actualisatie en decentralisatie | 6 |
| 2.2 | Alternatieve beleidsopties | 6 |
| 3. | Het planMER | 7 |
| 3.1 | Aanpak effectbeschrijving | 7 |
| 3.2 | Beoordelingskader | 8 |
| 3.3 | Voortoets Passende Beoordeling | 8 |
| 4. | Te volgen procedure | 9 |
| 5.1 | Te doorlopen procedurestappen | 9 |
| 5.2 | Inspraak | 9 |
| | Bijlage I: Kennisgeving | 10 |
| | Colofon | 2 |

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft in de beleidsbrief Infrastructuur en Milieu (d.d. 26-11-2010) aangegeven de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit te gaan actualiseren. Deze actualisatie vervangt in ieder geval (een deel van) de Nota's Mobiliteit en Ruimte, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie Randstad 2040. Daarbij hoort een eerste uitwerking van het verlengde Infrastructuurfonds tot 2028, een aangepaste AMvB Ruimte en een toekomstbestendige en selectieve nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur.

Met deze actualisatie wil de Minister van Infrastructuur en Milieu komen tot één rijkskader in het ruimtelijk domein.

De actualisatie is ingegeven door het beleidsvoornemen van het kabinet om de ruimtelijke ordening meer over te laten aan provincies en gemeenten, als ook het toezicht en de regie op het gebied van de ruimtelijke ordening aan de provincies over te dragen. Daarnaast maken actuele opgaven als economisch herstel, klimaatveranderingen, mobiliteitsgroei en gedifferentieerde demografische ontwikkelingen een actualisatie noodzakelijk.

Het geactualiseerde rijksbeleid wordt samengebracht in een nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Deze structuurvisie is bindend voor het rijk, en bevat beleids- en afwegingkaders voor decentrale plannen op het gebied van ruimte en infrastructuur.

De structuurvisie zal niet alleen instrumenteel zijn, maar ook een perspectief op de ontwikkelingen van Nederland in de toekomst bevatten. De structuurvisie zal nadrukkelijk aansluiten bij het regeerakkoord. De komende jaren zal het beleid in het teken staan van herstel en ontwikkeling.

In de komende maanden wordt door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de Structuurvisie voorbereid, waarover het Kabinet later dit jaar een besluit zal nemen.

1.2 Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor een planMER

Planmer-procedure en planMER

Sinds 2004 is het, op grond van Europese Richtlijn 2001/42/EG, verplicht voor plannen met mogelijke milieugevolgen een strategische milieubeoordeling uit te voeren. In 2006 is deze richtlijn in Nederland geïmplementeerd in de Wet milieubeheer en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. 1994. In 2010 is deze regelgeving geactualiseerd.

Het doel is onder meer om het milieu bij de besluitvorming over plannen volwaardig te laten meewegen.

Voor plannen waarin keuzes worden gemaakt die kunnen leiden tot (vervolg)besluiten en concrete activiteiten met mogelijk nadelige duurzaamheids- en milieugevolgen, moet een planmer-procedure worden doorlopen.

In het kort komt de planmer-procedure erop neer dat, voordat de overheid een besluit kan nemen over een plan dat kaderstellend is voor toekomstige (plan)mer-plichtige vervolgbesluiten of plannen, zij verplicht is een milieueffectrapport (planMER) op te stellen. Het planMER moet de milieu-informatie verschaffen op basis waarvan een weloverwogen besluit kan worden genomen, en samen met het plan waarop het betrekking heeft ter inzage worden gelegd.

Omdat de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte kaderstellend zal zijn voor mogelijk toekomstige (plan)mer-plichtige vervolgbesluiten van het rijk en van

decentrale overheden, wordt de planmer-procedure doorlopen.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau moet – voor zover mogelijk in deze fase van het proces richting Structuurvisie - inzicht geven in de wijze waarop het onderzoek voor de plan-MER wordt ingericht,

Het doel is om betrokkenen vroegtijdig in het proces te informeren en raadplegen over de gewenste inhoud en diepgang van het Plan-MER.

Passende Beoordeling Natura2000

Wanneer in een structuurvisie ontwikkelingen zijn voorzien die mogelijk nadelige effecten hebben voor Natura 2000 gebieden, moet ook een 'passende beoordeling' worden uitgevoerd conform artikel 19j vierde lid van de Natuurbeschermingswet. In het geval een passende beoordeling nodig is voor mogelijk significant negatieve gevolgen voor Natura 2000, geldt eveneens een planmer-plicht. Deze koppeling vloeit voort uit artikel 7.2a van de Wet Milieubeheer.

Een passende beoordeling is nodig indien een duidelijk en direct verband bestaat tussen de beschreven ruimtelijke ontwikkelingen en een mogelijk significante verslechtering en/of verstoring, zoals

beschreven in artikel 19j van de Natuurbeschermingswet. Bij een passende beoordeling wordt ingegaan op de gevolgen van het plan op Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, die in Nederland zijn/worden vastgelegd als Natura 2000-gebied.

De op te stellen structuurvisie bevat naar verwachting geen beleidsuitspraken die direct een mogelijk significant negatief effect hebben voor Natura 2000 gebieden. Op voorhand kan echter niet worden uitgesloten dat als gevolg van indirecte effecten Natura 2000 gebieden negatief worden beïnvloed. Daarom wordt tegelijk met het opstellen van het planMER een zogenaamde voortoets uitgevoerd, om te bezien of alsnog een 'passende beoordeling' nodig is voordat de structuurvisie kan worden vastgesteld.

Grensoverschrijdende effecten

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte kan beleidsuitspraken gaan bevatten die grensoverschrijdende effecten tot gevolg hebben.

Deze Notitie reikwijdte en detailniveau vormt de agenda voor het uitvoeren van de milieubeoordeling en dus voor het planMER.

2. Actualisatie Nota Mobiliteit & Nota Ruimte

2.1 Actualisatie en decentralisatie

De aankondiging van de actualisatie en decentralisatie van het beleid in de Beleidsbrief Infrastructuur en Milieu (d.d. 26 november 2010) vindt zijn oorsprong in de nieuwe accenten van het kabinet en veranderende omstandigheden zoals het gewenste economische herstel, een meer gedifferentieerde demografische ontwikkeling en de ruimtelijke implicaties van klimaatverandering.

In het Regeerakkoord kiest het kabinet er voor om in te zetten op een goede infrastructuur als voorwaarde voor economische ontwikkeling. Zo is er onder meer besloten dat er geen kilometerheffing komt maar er wel extra geïnvesteerd wordt in de aanleg van wegen en spoorwegen. De beleidsbrief legt de focus op het duurzaam versterken van de ruimtelijk-economische structuur en op het "Nederland weer in beweging krijgen".

Deze en andere uitgangspunten zullen moeten worden doorvertaald in beleid. Het regeerakkoord bevat de ambitie om het openbaar bestuur in het ruimtelijk-fysieke domein beter te laten functioneren, door meer over te laten aan provincies en gemeenten ('decentraal, tenzij...'), door een heldere verantwoordelijkheidsverdeling ('je gaat erover of niet'), door een integrale ruimtelijke ordening en door het verminderen van bestuurlijke drukte ('niet meer dan 2 bestuurslagen op een onderwerp').

Tot slot brengt de oprichting van één Ministerie voor Infrastructuur en Milieu de mogelijkheid van een verdere integratie van ruimte en mobiliteit met zich mee. Deze integratie uit zich in het opstellen van één integraal rijkskader in het ruimtelijk domein.

2.2 Alternatieve beleidsopties

De hoofdzaak van het planMER is het in beeld brengen van de te verwachten milieugevolgen van afzonderlijke voorgenomen (planmer-plichtige) beleidskeuzes, én ook van de milieugevolgen van denkbare reële alternatieve beleidsopties voor die keuzes. De keuzes voor de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte zijn nog niet definitief gemaakt. Er is sprake van een lopend proces waarin meerdere beleidsopties worden beschouwd. In het planMER zullen voor de planmer-plichtige beleidskeuzes de alternatieve beleidsopties in beeld worden gebracht.

De alternatieven worden per beleidskeuze geformuleerd. Gezocht wordt binnen de bandbreedtes van de mate van decentralisatie van beleid.

3. Het PlanMER

3.1 Aanpak effectbeschrijving

Een complex beleidsvraagstuk als deze structuurvisie vraagt om een effectbeschrijving op maat. Deze kan voor meer algemene beleidsdoelstellingen, voor maatregelen, of voor concrete locaties anders zijn.

Referentiesituatie

De effecten van (alternatieve) beleidsopties worden beoordeeld ten opzichte van de zogenaamde referentiesituatie. Dit is de toestand van het milieu zoals die zich (in 2040) zou voordoen, als het voorgestelde beleid niet zou worden vastgesteld en uitgevoerd. In die referentiesituatie worden alleen de autonome ontwikkelingen meegenomen. Op die manier kan een absolute beoordeling van milieugevolgen van alternatieve beleidskeuzes worden gemaakt. De referentiesituatie zal zijn gebaseerd op de Monitor Nota Ruimte' en de 'Balans van de Leefomgeving' (2010) van het Planbureau voor de Leefomgeving; 'Nederland Later' (2007) van het Milieu en Natuur Planbureau; en de Mid-term Review van de Nota Ruimte (2010) van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Vanwege het abstracte niveau van de Structuurvisie zal de effectenbeoordeling niet worden uitgevoerd aan de hand van verschillende integrale scenario's, maar aan de hand van afzonderlijke beleidskeuzes die de essentie vormen van de op te stellen structuurvisie én planmer-plichtig zijn op grond van het Besluit m.e.r.. Om gericht een bijdrage te kunnen leveren aan de besluitvorming zal de beoordeling niet alleen plaatsvinden door middel van een absolute vergelijking van alternatieven ten opzichte van een referentiesituatie, maar ook een relatieve vergelijking bevatten waarbij de alternatieve beleidsopties onderling worden vergeleken.

Diepgang

De milieugevolgen worden met kwalitatieve beschrijvingen per beleidsonderwerp in beeld gebracht, waar mogelijk kwantitatief

onderbouwd en inzichtelijk gemaakt met kaartbeelden. De diepgang van de effectbeschrijving is daarbij gericht op het inzichtelijk maken van de bandbreedte van milieueffecten bij de verschillende alternatieven.

Schaalniveau

Het plangebied van de Structuurvisie beslaat geheel Nederland. Het studiegebied voor het planMER is het gebied waarin de effecten van de beleidskeuzes merkbaar zijn. De omvang van het studiegebied verschilt per criterium -tot maximaal de aangrenzende internationale regio's vanwege mogelijke grensoverschrijdende effecten- en zal in het PlanMER per criterium worden bepaald.

Mitigerende maatregelen

In het planMER wordt ook een beschrijving opgenomen van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken.

Cumulatie

Ook zal in het planMER worden ingegaan op cumulatie; een beschrijving van samenhangende milieugevolgen van de afzonderlijke beleidskeuzes.

3.2 Beoordelingskader

Om de milieugevolgen op het juiste niveau te kunnen beschrijven en te beoordelen, wordt een beoordelingskader gebruikt. Het beoordelingskader zoomt, afhankelijk van het beleidsonderwerp, in op de voor dat onderwerp relevante beoordelingscriteria. Het PlanMER zal primair ingaan op de milieueffecten van de beleidskeuzes. Daarnaast worden de milieueffecten beoordeeld in de context van de economische effecten en de sociaal/maatschappelijke effecten.

In het verlengde van deze benadering zal in het planMER een beoordelingskader worden uitgewerkt, dat afhankelijk van het beleidsonderwerp invulling geeft aan de volgende hoofdthema's:

Milieu effecten

1. Gevolgen voor milieukwaliteit (bodem, water, lucht)
2. Gevolgen voor natuur
3. Gevolgen voor unieke ruimtelijke waarden (landschap en cultuurhistorie)

Sociaal maatschappelijk effecten

4. Gevolgen voor de volkshuisvesting
5. Gevolgen voor kwaliteit van de leefomgeving
6. Gevolgen voor de (water)veiligheid

Economische effecten

7. Gevolgen voor ruimtelijke voorwaarden voor (inter)nationale hoofdnetten en bereikbaarheid, zoals:
 - Weg
 - Spoor
 - Vaarwegen
 - Luchtvaart
 - Buisleidingen
 - Energiecentrales en hoogspanningsnet
8. Gevolgen voor het vestigingsklimaat

Om de milieubeoordeling op het abstractieniveau van de te ontwikkelen structuurvisie uit te kunnen voeren, wordt de systematiek van de zogenaamde '3x3 beoordelingsmatrix' voorgesteld. Daarbij wordt in de milieubeoordeling ook invulling gegeven aan de dimensie van ruimte en tijd: effecten 'hier & nu', effecten 'later' (2040), en effecten 'elders' (buiten Nederland). In versimpelde vorm wordt de beoordeling in het planMER als volgt uitgevoerd:

| | Milieu | Sociaal / maat-schappelijk | Economie |
|-----------|--------|----------------------------|----------|
| Hier & Nu | | | |
| Later | | | |
| Elders | | | |

3.3 Voortoets Passende Beoordeling

De Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte doet mogelijk uitspraken die gevolgen hebben voor Natura 2000 gebieden. In dat geval is een passende beoordeling nodig in het kader van de Natuurbeschermingswet, op het schaalniveau van Nederland. Om vast te kunnen stellen of een Passende Beoordeling nodig is, wordt eerst op hoog abstractie niveau een zogenaamde voortoets uitgevoerd,. Voor de relevante Natura 2000-gebieden zal, op basis van de voorgestelde beleidsuitspraken waarvoor het plan kaderstellend is, worden beoordeeld of er:

- zeker geen effect optreedt
- mogelijk effecten optreden
- zeker effecten optreden

Op basis van deze analyse (de zogenaamde stoplichtmethode) kan worden gezien of ook nog een meer gedetailleerde passende beoordeling nodig is.

4. Te volgen procedure

5.1 Te doorlopen procedurerestappen

Aankondiging Rijksstructuurvisie en raadpleging

Het voornemen tot opstellen van een Rijksstructuurvisie wordt, nadat de Tweede Kamer is geïnformeerd, aangekondigd middels een kennisgeving die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en landelijke dagbladen.

Deze aankondiging vormt tevens de start voor de procedure van de milieueffectrapportage. Hierbij worden betrokken bestuursorganen, maatschappelijke organisaties en wettelijke adviseurs geraadpleegd over de Reikwijdte en Detailniveau van het op te stellen Plan-MER. Geraadpleegd worden onder andere: provincies, (een aantal) gemeenten, IPO, VNG en verschillende koepel- en maatschappelijke belangenorganisaties. De wettelijke adviseurs die geraadpleegd worden zijn de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en de regiodiensten van het Ministerie van Economie, Innovatie & Landbouw. De VROM Inspectie heeft desgevraagd aangegeven geen invulling te geven aan de adviesbevoegdheid.

Zienswijzen

Deze notitie maakt onderdeel uit van het voornemen tot het opstellen van een structuurvisie. Naast deze notitie bestaat het voornemen uit de Beleidsbrief Infrastructuur en Milieu (d.d. 26 november 2010).

Een ieder kan zienswijzen indienen op deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het Plan-MER. Specifiek wordt aandacht gevraagd voor de gewenste inhoud en diepgang van het Plan-MER. Ook zal het

voornemen in aangrenzende internationale regio's ter inzage worden gelegd.

Advies over reikwijdte en detailniveau

Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt tevens aan de Commissie voor de milieueffectrapportage verzonden, met het verzoek hierover advies uit te brengen. Het advies van de Commissie wordt meegenomen bij het opstellen van het Plan-MER.

Opstellen Plan-MER en ontwerp-structuurvisie

Met inachtneming van de adviezen en inspraakreacties worden het Plan-MER en de ontwerp-structuurvisie opgesteld. In een nota van antwoord wordt aangegeven hoe is omgegaan met de inspraakreacties en met het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Inspraak op Plan-MER en ontwerp-structuurvisie

Het Plan-MER en de ontwerp-structuurvisie worden tezamen ter inzage gelegd. Op de stukken is inspraak mogelijk.

Vaststellen Rijksstructuurvisie

Na inspraak en behandeling in de Tweede en Eerste Kamer wordt de Rijksstructuurvisie vastgesteld.

5.2 Inspraak

Iedereen kan een inspraakreactie op deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het Plan-MER indienen. De kennisgeving van het voornemen bevat de informatie betreffende waar en de manier waarop zienswijzen kunnen worden ingediend. De kennisgeving van het voornemen is opgenomen als bijlage I aan deze notitie.

Bijlage I: Kennisgeving



Rijksoverheid

Voornemen tot actualisatie en decentralisatie van beleid voor infrastructuur en ruimtelijke ordening

Waarom dit voornemen?

Voor het beleid over infrastructuur en ruimtelijke ordening bestaan de Nota Mobiliteit en de Nota Ruimte. De minister van Infrastructuur en Milieu wil de afspraken in het regeerakkoord over deze beleidsterreinen graag concretiseren.

Voor de actualisatie van het beleid heeft zij het voornemen om een rijksstructuurvisie op te stellen. Enkele in de rijksstructuurvisie voorgenomen activiteiten zullen naar verwachting plaatsvinden in de Ecologische Hoofdstructuur. De rijksstructuurvisie zal (een deel van) de Nota Mobiliteit en de Nota Ruimte vervangen. Als onderbouwing wordt een milieuonderzoek (plan-m.e.r.) uitgevoerd.

Wat willen we graag van u weten?

U kunt reageren op het voornemen. We stellen het op prijs als u aangeeft wat volgens u niet mag ontbreken in het milieuonderzoek.

Waar vindt u meer informatie?

Aanvullende informatie over het voornemen vindt u op www.centrumpp.nl onder 'actuele zienswijzeprocedures'. Hier vindt u onder andere een brief aan de Tweede Kamer en informatie over het besluitvormingsproces.

Mocht u na het bezoeken van de websites nog inhoudelijke vragen hebben, dan kunt u bellen met de projectorganisatie 070 - 339 5136. Voor vragen over de procedure kunt u terecht bij het Centrum Publieksparticipatie, telefoon 070 - 456 9604.

Hoe kunt u reageren?

U kunt van 18 maart tot en met 15 april 2011 reageren. Dat kan digitaal via een reactieformulier dat te vinden is op www.centrumpp.nl, Schriftelijk door uw zienswijze te sturen naar Centrum Publieksparticipatie, postbus 30316, 2500 GH Den Haag.

www.centrumpp.nl

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienm

Maart 2011